

Adgangsvilkår til Finansrådets aftaler om betalingsformidling

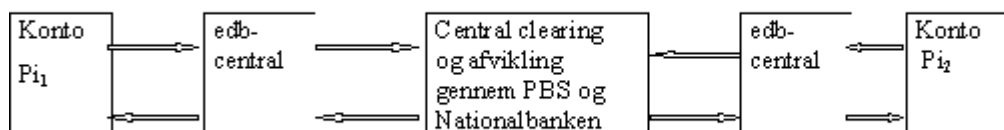
Journal nr.2:8032-196/ke/fødevarer, finans

Rådsmødet den 21. juni 2000

Resumé

1. Rådet skal tage stilling til Finansrådets anmeldelse af ”Adgangsvilkår til Finansrådets aftaler om betalingsformidling”. Aftalerne om betalingsformidlingssystemet fastlægger reglerne for hvordan der kan overføres pengeløb mellem konti i forskellige pengeinstitutter samt ud-/indbetaling i andre pengeinstitutter end ens eget. Systemet skal overholde de krav til sikkerhed og fortrolighed, der stilles til pengeinstitutterne. I 1999 gennemførtes via Finansrådets betalingsformidlingssystem i alt 833 mio. transaktioner. Formidlingen sker i praksis elektronisk og omfatter følgende parter (Pi= pengeinstitut)

Figur 1: Formidling af beløb fra konto i Pi nr. 1 til konto i Pi nr. 2

2. Pilene illustrerer hvorledes der passerer informationer fra Pi1 via en edb-central til clearing og afvikling i PBS og Nationalbanken, hvorefter de relevante oplysninger om transaktionernes gennemførelse og om bogføring sendes tilbage til Pi1 samt til Pi2.

3. Styrelsen vurderer systemet som en ”essential facility”- Deltagelse i betalingsformidlingen er af afgørende betydning for et pengeinstituts mulighed for at drive virksomhed.

4. Finansrådet er ”systemejer”. Systemets regler er fastlagt ved 8 enkeltaftaler samt aftalen, der behandles i dette notat om fælles adgangskrav til alle 8 aftaler. For pengeinstitutter, der ønsker at deltage i betalingsformidlingen, er det obligatorisk at deltage i enkelte af de 8 aftaler: Det drejer sig om de aftaler, der fastlægger tekniske vilkår mv. for dokumentløs udveksling af oplysninger og krav i forbindelse hermed samt tilsvarende regler for konti med Dankort og checks. De øvrige aftaler fx aftalen om hævekort og aftalen om fælles indbetalingskort, kan deltagerne vælge ikke at tilslutte sig, i nogle tilfælde kan de tilslutte sig indirekte gennem et andet pengeinstitut.

5. Der er anmodet om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9, subsidiært om en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1.

6. Aftalen om adgangsvilkår kræver, at deltagende pengeinstitutter til systemet skal betale a) en tilslutningsafgift samt b) en årlig afgift. Begge afgifter er de samme uanset hvor mange af de

underliggende aftaler, pengeinstituttet ønsker at tilslutte sig. Desuden skal der betales til PBS. Det omfatter igen a) en tilslutningsafgift og b) en årlig afgift. Betalingen afhænger af hvor mange PBS-moduler, pengeinstituttet ønsker at tilslutte sig. Endelig skal pengeinstitutterne tilslutte sig de obligatoriske aftaler, der er nævnt foran. De obligatoriske aftaler (om dokumentløs clearing og om konti med Dankort og check) vil blive behandlet særskilt. Det samme gælder – efter sommer - aftalerne om tilslutning til PBS.

7. Styrelsen finder, at "Adgangsvilkår" ud fra de oplysninger, som styrelsen har kendskab til, ikke falder ind under forbudet i kl. § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Kriterierne er formuleret skriftligt, åbent tilgængelige og ikke-diskriminerende. Der er fastsat lempelige regler for mindre pengeinstitutters adgang.

8. Denne vurdering omfatter ikke en konkret stillingtagen til PBS-aftaler eller -afgifter. Dette spørgsmål vil blive taget op særskilt efter sommerferien.

Afgørelse

9. Det meddeles Finansrådet,

at "Adgangsvilkår til Finansrådets aftaler om betalingsformidling" efter de forhold, som rådet er bekendt med, ikke falder ind under forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Der kan derfor meddeles en erklæring om ikke-indgreb i henhold til konkurrencelovens § 9.

Sagsfremstilling

Sagens anledning

10. Finansrådet har ved brev af 26. juni 1998 anmeldt "Adgangsvilkår til Finansrådets aftaler om betalingsformidling". "Adgangsvilkår" ajourføres årligt af Finansrådet bl.a. med hensyn til beløbsangivelser. De anmeldte vilkår er vedtaget af Finansrådet den 3. marts 1998, og det er styrelsens vurdering, at disse vilkår ikke er "nye" i forhold til de vilkår, der var gældende den 1. januar 1998. Anmeldelsen er dermed omfattet af kl. § 27, stk. 4.

11. Finansrådet ansøger om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9, subsidiært om en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, såfremt en erklæring om ikke-indgreb ikke kan meddeles.

12. Finansrådets aftaler om betalingsformidling omfatter – ud over den foreliggende aftale – i alt 8 aftaler. 4 af de 8 aftaler er tidligere anmeldt til Kommissionen, som den 14. juli 1998 og 9. august 1999 med lidt forskellige begrundelser har meddelt Finansrådet, at aftalerne ikke gav anledning til at foretage yderligere efter artikel 85 (1) (nu artikel 81 (1)) respektive artikel 85 (3) (nu 81 (3)).

13. "Adgangsvilkår" har ikke været særskilt anmeldt til Kommissionen, men Kommissionen har fået forelagt de dengang gældende vilkår som del af sin sagsbehandling

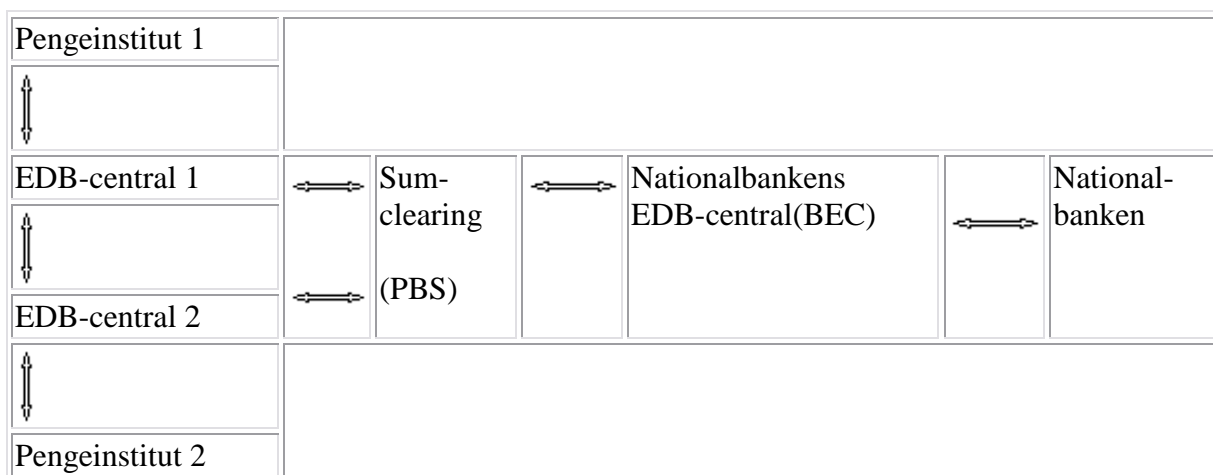
Betalingsformidlingssamarbejdet

14. Betalingsformidlingssamarbejdet omfatter 8 aftaler om formidling af betalinger fra konti i et pengeinstitut til konti i et andet. Den aftale, der behandles i dette notat, fastlægger vilkårene for adgang dette system af aftaler om betalingsformidling. De 8 aftaler er anmeldt særskilt til rådet og vil blive behandlet hver for sig.

15. Betalingsformidlingen sker som hovedregel elektronisk via edb. De enkelte pengeinstitutter har egne edb-centraler eller er tilsluttet fælles edb-centraler. EDB-centralerne samler opgørelserne for de enkelte pengeinstitutter og sørger for dataudveksling med de øvrige edb-centraler og med PBS. Den enkelte aktiviteter i formidlingen omfatter følgende trin, jf. figur 2.

Figur 2. Interessenterne i betalingsformidlingen

Kunde

Kunde

16. En kunde kan foranledige en betalingsformidlingstransaktion fx ved at indsætte en fremmed check på sin konto, ved at hæve på sit Dankort i et fremmed pengeinstituts automat eller ved at indbetale giroindbetalingskort eller fælles indbetalingskort i sit pengeinstitut.

17. Pengeinstituttet sender (efter de regler, der er fastlagt bl.a. i aftalen om den såkaldte dokumentløse clearing) de nødvendige informationer og transaktioner til sin edb-central. EDB-centralerne opgør den samlede nettostilling for de tilknyttede pengeinstitutter og alle de øvrige deltagere i systemet og sender disse oplysninger videre til sumclearing. I sumclearingen, som PBS varetager for Finansrådet, samles oplysningerne fra de enkelte edb-centraler. Hertil lægges oplysninger og transaktioner for PBS' egne produkter (dvs. betalingservice, leverandørservice og dankorttransaktioner for de terminaler, som PBS administrerer mv.), og derved får man en endelige opgørelse af nettomellemværender mellem deltagerne.

18. Det er ikke alle pengeinstitutter, der deltager direkte i sumclearingen. De (mindre) pengeinstitutter, der ikke deltager direkte, har bilaterale aftaler med et andet institut, som er direkte deltager.

19. Resultatet af sumclearingen sammenholdes med de beløb, som Nationalbanken (via sin edb-central BEC, jf. figuren) har udmeldt, at den enkelte deltager maksimalt er berettiget til at trække. Hvis der er dækning, gennemføres afviklingen. Hvis der ikke er tilstrækkelig dækning på de direkte deltageres konto i Nationalbanken, henlægges disse sumtal til senere afvikling, når deltagerne har skaffet den fornødne dækning. Dette forløb sker dagligt til faste tider. Der kan gennemføres flere daglige afviklinger, såfremt clearingen ikke kan gennemføres 100 pct. gennem den normale afvikling.

20. Når Nationalbanken har godkendt det modtagne bogføringsgrundlag afvikler Nationalbanken clearingen ved at bogføre de modtagne nettopositioner på deltageres konti for sumclearing i Nationalbanken. Når dette er sket, meddeles det til PBS, der sender besked og en status tilbage til de enkelte edb-centraler i systemet osv.

21. Sumclearingen gennemføres dagligt, startende med at de enkelte edb-centraler til PBS skal aflevere oplysninger inden kl. 0.30.

22. Det samlede system er beskrevet i detaljer i Finansrådets "Håndbog for betalingsformidling".

23. De enkelte aftaler, der indgår i betalingsformidlingssystemet, drejer sig bl.a. om aftale om anvendelse af hævekort i andre pengeinstitutter, aftale om deltagelse i sumclearingen og aftale om giroindbetalingskort/fælles indbetalingskort. En række af de gebyrer, der opkræves mellem pengeinstitutterne er aftalt i den særlige aftale om interbankgebyrer.

24. De generelle adgangskrav omfatter navnlig betaling til de nødvendige investeringer og til driften. Dertil kommer regler om standarder og om registrering (systemkrav). For de enkelte aftaler gælder yderligere krav fx om bestemte procedurer, sikkerhedsregler, forpligtelser til at acceptere andre pengeinstitutters checks, hævekort mv., ansvarsregler osv.

Virksomhederne

25. "Adgangsvilkår" er vedtaget i Finansrådet, og blandt deltagerne er de pengeinstitutter, der har tilsluttet sig aftalerne om betalingsformidling.

26. Finansrådet – Danske Pengeinstitutters Forening - er pengeinstitutternes interesseorganisation, der omfatter banker, sparekasser, andelskasser og danske filialer af udenlandske banker. Finansrådet repræsenterer pengeinstitutterne i generelle spørgsmål over for regering, Folketing og offentlige myndigheder. Blandt de tilsluttede pengeinstitutter er flere udenlandske ejede, bl.a. Codan Bank, SEB, Svenska Handelsbanken og (nu) Unibank. Ligeledes deltager grønlandske og færøske pengeinstitutter.

27. Den samlede omsætning i pengeinstitutterne i Danmark var i 1998 90,6 mia. kr. Heraf udgjorde omsætningen beregnet efter samme regler i Den Danske Bank 31 mia. kr., Unibank 22 mia. kr. og BG Bank 11 mia. kr. ¹

28. Opgørelsen er sket efter reglerne i Erhvervsministeriets bekendtgørelse af 17. december 1997 om beregning af omsætning mv. i konkurrencelovens § 7, stk. 1.

29. PBS – Pengeinstitutternes Betalings Service A/S – ejes af danske pengeinstitutter. Koncernomsætningen i PBS var i 1999 kr. 1,8 mia.

Det relevante marked

Produktmarkedet

30. Vilklårene vedrører markedet for formidling af betalinger mellem konti i pengeinstitutter, hvad enten der er tale om check, Dankort, kreditoverførsler, fælles indbetalingskort, giroindbetalingskort eller andet.

31. Betalingsformidlingen som den er afgrænset her skiller sig ud i forhold til de transaktioner, der foregår mellem pengeinstitutter, centralbanker mv. (valutamarkeder, pengemarkedstransaktioner mv.). Her er tale om andre parter og om væsentligt større beløb (både i alt og pr. transaktion) og der følges en væsentligt anden fremgangsmåde ved overførslen.

Det geografiske marked

32. Drift af pengeinstitutvirksomhed i Danmark kræver tilladelse af Finanstilsynet, og pengeinstitutterne vil være undergivet Finanstilsynets tilsyn og skal registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Udenlandske pengeinstitutter vil kunne udbyde betalingsoverførsler gennem datterselskaber eller filialer, der oprettes her i landet.

33. Det geografiske marked er Danmark.²

Parternes stilling på det relevante marked

Tabel 1: Omsætningen på markedet for betalingsoverførsler

1999	Antal, mio. stk.	Volumen, mia. kr.
Checks	61	955
Hævekort	15	24
Kredittransaktioner	94	1.831
Fælles indbetalingskort	59	221
Giroindbetalingskort	26	220
PBS	207	840
Dankort	371	129
I alt	833	4.220

34. Kredittransaktioner omfatter bl.a. virksomheders overførsler til kreditering af leverandører, og PBS's overførsler på 840 mia. kr., drejer sig bl.a. om betalingservice. Markedet omfatter ud over de

forhold, der er opregnet i tabellen, overførsler ved anvendelse af danske og internationale betalingskort (andre end Dankort) og girooverførsler, hvis omfang ikke er opgjort.

Aftalerne

35. Vilkår for adgang til Finansrådets aftaler på betalingsformidlingsområdet opstiller følgende adgangskrav:

- Betaling af et adgangsgebyr på kr. 2,25 mio. (i 1999) og et årligt bidrag.
- Deltagelse i PBS' infrastruktur inkl. betaling af tilslutningsgebyr og et årligt bidrag. Tilslutningsbidraget afhænger af hvor mange moduler af infrastrukturen, der ønskes.
- Blandt de 8 aftaler i betalingsformidlingssystemet er det obligatorisk at deltage i nr. 1 og 2: "Tiltrædelsesdokument vedrørende dokumentløs clearing" og "Aftale om konti med check og/eller Dankort."

36. Der er i alt 208 pengeinstitutter, der deltager i betalingsformidlingssystemet.

37. Adgangsgebyret er kr. 2,25 mio. (i 1999). Det reguleres årligt pr. 1. januar i takt med forbrugerpriserne. Et pengeinstitut, der ejes af et eller flere pengeinstitutter, der deltager i betalingsformidlingsaftalerne, skal ikke betale adgangsgebyr for deltagelse i aftalerne.

38. Det årlige bidrag afhænger af om pengeinstituttet er medlem af Finansrådet.³

39. For medlemskab af Finansrådet betales p.t. et indmeldelsesgebyr på kr. 53.000. Medlemmer betaler kontingent til Finansrådet, og dette dækker også deres bidrag til deltagelse i betalingsformidlingsaftalerne. Finansrådets bestyrelse fastsætter indmeldelsesgebyrets og kontingentets størrelse, herunder et eller flere minimumskontingenter for grupper af medlemmer. Størrelsen af kontingent beregnes på grundlag af lovgivningens kapitalkrav til de enkelte kreditinstitutter⁴.

40. Ikke medlemmer, som ønsker adgang til betalingsformidlingsaftalerne betaler et bidrag svarende til 20 pct. af kontingentet for medlemmer.

41. Adgangsgebyret og det reducerede bidrag på 20 pct. er baseret på et skøn over omkostningerne til opbygning af infrastrukturen og nye deltageres forventede belastning af systemet. Finansrådet anslår, at ressourceforbruget til opbygning af systemet historisk udgør ca. 20 pct. af sekretariatets udgifter (som dog har været stigende ved omlægningen af Sumclearingen i Nationalbanken (fra 1996) og ØMU-forberedelser.). Den forventede belastning af en ny deltager er sat til 1 pct. ud fra en formodning om, at en ny markedsdeltager vil søge at opnå en markedsandel mindst svarende hertil.

42. Det er ikke muligt at betale et mindre adgangsgebyr eller årligt bidrag, selv om det alene ønskes at deltage i enkelte af aftalerne. Det begrundes med, at der er en tæt sammenhæng mellem de 8 anførte betalingsformidlingsaftaler, som det ifølge anmelder ikke er muligt at identificere hver for sig.

43. Deltagelse i PBS' aftaler er ikke fastsat som en betingelse i "Vilkår for adgang□", men det anses for nødvendigt for pengeinstitutterne at deltage. PBS' datamaskiner og teleforbindelser er i praksis den eneste vej til formidling af en række af de oplysninger, der er nødvendige for en korrekt

gennemførelse. Optagelsen i PBS' systemer afgøres af PBS, og disse betingelser er særskilt anmeldt til rådet.

44. Alle pengeinstitutter i Danmark - herunder filialer og datterselskaber af udenlandske pengeinstitutter - kan deltage i PBS' systemer.

45. Deltagelse i PBS' systemer kræver, at man har tiltrådt relevante sektoraftaler på betalingsformidlingsområdet, det vil sige mindst Finansrådets to aftaler jf. ovenfor. Man skal ligeledes være tilmeldt PBS registre. For at deltage i systemet skal en række tekniske standarder og forskrifter, herunder af sikkerhedsmæssig art overholdes.

46. Der betales særskilt for deltagelse i PBS' infrastruktur, jf. tabel 2:

Tabel 2: Afgifter for tilslutning til PBS' infrastruktur pr. 1. januar 1998

Moduler	Mio. kr.
Tilslutningsafgift, basale infrastruktur	2,60
Dankortsystemet	4,35
Plus evt. deltagelse i infrastrukturen internationale kort	2,20
Alle moduler	8,05

47. Udover tilslutningsafgiften betales en abonnementsafgift og en transaktionsafgift. Abonnementsafgiften udgør samlet for hvert af årene 1999, 2000 og 2001 93,8 mio. kr. De enkelte pengeinstitutters andel beregnes ud fra den "arbejdende kapital" således som den defineres af Finanstilsynet: Indlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital. Den arbejdende kapital for det enkelte pengeinstitut vægtes efter en skala, således at kapitalen inden for nærmere angivne intervaller vægter mindre, jo større kapital. Kapital i første interval vægter 100 pct., medens kapital i det sidste interval vægter 15 pct.. Samtidig gælder et loft på 7 mio. kr. for pengeinstituttets samlede betaling.

48. Pengeinstitutter, der ikke bruger dankortmodulet, slipper med 33 pct. af abonnementsafgiften. Der er indsat et mindstebeløb på kr. 40.000, hvis pengeinstituttet udsteder Dankort, og kr. 20.000 hvis det ikke udsteder Dankort.

49. Transaktionsafgiften er kr. 0,36 pr. transaktion og betales af det pengeinstitut, der debiteres (kortholders pengeinstitut).

Vurdering

50. Den regulering, der er vedtaget i "Vilkår for adgang□." er økonomisk virksomhed, der er omfattet af konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 2.

51. Der gælder ikke undtagelser eller fritagelser i henhold til EU-regler, jf. konkurrencelovens § 4., og "Adgangsvilkår" gælder uden for koncernforhold, jf. konkurrencelovens § 5.

52. "Adgangsvilkår" er ikke omfattet af bagatelreglerne i lovens § 7, allerede fordi aftaleparternes samlede omsætning overstiger 1 mia. kr.

53. "Adgangsvilkår" kan derfor tages til bedømmelse efter konkurrencelovens § 6.

Konkurrencelovens § 6

54. Anmelder finder, at adgangsvilkårene bør anses som ikke konkurrencebegrænsende. Vilkårene må anses som en nødvendig forudsætning for etablering og opretholdelse af et fælles betalingsformidlingssystem baseret på brancheaftaler. Det anses for fundamentalt, at kun pengeinstitutter deltager for derved at opnå den nødvendige sikkerhed.

55. Finansrådet henviser til Kommissionens "Meddelelser"⁵, hvor det bl.a. anføres (pkt. 25), at "Et betalingssystem, der betragtes som en "væsentlig facilitet"⁶ skal være åbent for nye medlemskaber forudsat kandidaterne opfylder kriterierne." Videre fremgår (pkt. 26), at "Et grænseoverskridende pengeoverførselssystem, der betragtes som en væsentlig facilitet, kan anvende kriterier for medlemskab, forudsat at disse er objektivt begrundet. Medlemskabet kan tage form af direkte eller indirekte deltagelse, således at kriterierne for medlemskab som henholdsvis direkte eller indirekte medlem er forskellige i forhold til ansvarsområderne. Kriterierne for medlemskab bør være fastlagt skriftligt, være tilgængelige og ikke-diskriminerende. De kan fx indeholde krav til medlemmerne om deres finansielle status, tekniske eller ledelsesmæssige kapacitet og kreditværdighed. Der kan ligeledes kræves betaling af et adgangsgebyr. Et eventuelt adgangsgebyr må imidlertid ikke være så stort, at det udgør en hindring for at få adgang. Under alle omstændigheder må størrelsen af et adgangsgebyr ikke overstige en rimelig del af de faktisk foretagne investeringer i systemet. Kriterierne for medlemskab må ikke indeholde betingelser, der kræver accept af uvedkommende tjenesteydelser."

56. Konkurrencestyrelsen finder, at kravet om betaling af adgangsbidrag til systemet og et årligt kontingent hviler på objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Kravene er udformet skriftligt og let tilgængelige. Der er taget hensyn til, at de årlige gebyrer for små pengeinstitutter ikke må være for høje. 97 af de deltagende pengeinstitutter betaler under kr. 20.000 i årligt bidrag - og herunder er 23 under kr. 10.000.

57. Det bemærkes, at opgørelsen af de historiske omkostninger ved betalingsformidlingsaftalerne hviler på et skøn, men styrelsen har ikke grundlag for at anfægte dette skøn.⁷

58. Det andet krav er forudsætningen om, at kandidaterne tilslutter sig PBS' systemer. PBS' adgangskrav omfatter en række tekniske betingelser samt betaling af en tilslutningsafgift og et årligt bidrag: abonnement og transaktionsafgift. Disse krav skal vurderes konkret, når rådet tager stilling til PBS' adgangsvilkår. Kravene fremtræder imidlertid som objektive, ikke-diskriminerende, skriftligt formulerede og tilgængelige. Kandidaterne behøver ikke aftage alle PBS' produkter. Der er tre niveauer. Basismodulet omfatter alene betalingsservice, dataløn og andre betalingssystemer, som pengeinstitutternes kunder eventuelt måtte ønske at tilslutte sig. Modul 2 - der er det dyreste - omfatter Dankortet, mens de internationale kort ligger i et tredje modul. I forbindelse med

vurderingen af Finansrådets aftaler finder styrelsen ikke anledning til at kritisere opdelingen eller tarifieringen.

59. Det tredje krav angår tilslutning til aftalerne "Tiltrædelsesdokument vedrørende dokumentløs clearing" og "Aftale om konti med check og/eller Dankort." Begge disse aftaler og deres vilkår vil blive vurderet konkret i forhold til konkurrencelovens § 6. Det forhold, at Finansrådet kræver tilslutning til disse to aftaler, kan ikke i sig selv føre til, at "Adgangsvilkår" anses for konkurrencebegrænsende. Der er tale om tekniske forhold fastlagt ved en rammeaftale, der beskriver rettigheder og pligter ved clearing uden papir, samt om regler om checkreturnering, checkindlevering m.v. Fælles regler om sådanne forhold er fundamentale for at drive et betalingsformidlingsystem med moderne teknik.

60. Der ligger et yderligere krav i, at alle deltagere skal betale samme tilslutningsbidrag og løbende bidrag til Finansrådet uanset hvor mange ydelser, pengeinstituttet ønsker at trække på. Bortset fra aftale nr. 1 og 2 er deltagelse i de øvrige 6 aftaler frivillig. Disse 6 aftaler hænger ikke fast sammen. Man kan godt forestille sig (mindre) pengeinstitutter, der har interesse i at tilslutte sig f.eks. aftalen om hævekort eller om indbetalingskort, men som ikke vil deltage i sumclearingen. I dag er 208 pengeinstitutter tilsluttet de to obligatoriske aftaler. I 4 af de øvrige deltager mellem 193 og 198, dvs. lidt mere end 10 står uden for. Der er kun 69, der deltager direkte i sumclearingen, medens 168 deltager i aftalen om udlandsbetalinger.

61. Anmelder har argumenteret for, at det ikke er muligt at foretage en særskilt prisfastsættelse for de enkelte ydelser, da man ikke kan identificere omkostningerne ved de enkelte aftaler. Dette kan ikke anses for tilstrækkelig begrundelse for at undlade en opdeling. Hele opgørelsen af omkostningsgrundlaget for bidragsberegningen hviler i forvejen på et skøn.

62. Dernæst har Finansrådet anført, at selv om man foretog en opdeling af afgifterne så ville en evt. besparelse for et pengeinstitut, der ikke ønsker at tilslutte sig enkelte af aftalerne være beskedent sammenholdt med det kapitalkrav, der stilles ved etablering af et pengeinstitut på euro 5 mio. Pengeinstitutter, der er medlemmer af Finansrådet, betaler ikke ekstra for deltagelse i formidlingssystemet, og der har ikke været fremført nogen utilfredshed fra pengeinstitutter over omkostningsfordelingen hverken mellem betalingsformidlingsområdet og Finansrådets øvrige aktiviteter eller inden for betalingsformidlingsområdet. Aktuelt er betalingskravene til pengeinstitutter, der ikke er medlem af Finansrådet, beskedne. 54 tilsluttede pengeinstitutter står således uden for Finansrådet. De har i 1998 og 1999 betalt tilsammen i alt hhv. kr. 17.000 og kr. 19.000 i årlige bidrag.

63. Styrelsen finder på den baggrund, at kravet om en samlet betaling for adgang til alle 8 aftaler ikke kan have en sådan selvstændig virkning, at det kan anses for konkurrencebegrænsende. Der er adgang til at blive medlem af Finansrådet og derved deltage i alle aftalerne på lempelige vilkår. Pengeinstitutter kan endvidere vælge at stå uden for Finansrådet og alligevel være tilsluttet suppleret med betaling af et mindre bidrag.

Konklusion

64. Samlet indeholder aftalen om "adgangsvilkår" ikke bestemmelser, som efter de forhold, som styrelsen har kendskab til, kan anses for omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Vilkårene er almindeligt tilgængelige, formuleret skriftligt og ikke diskriminerende. Der er

lempelige regler for adgang for mindre pengeinstitutter bl.a. således, at der er mulighed for indirekte deltagelse gennem andre pengeinstitutter.

1 Koncernomsætningen i disse 3 største pengeinstitutter er væsentligt større

2 Kommissionens "Meddelelse om anvendelse af EU's konkurrenceregler på grænseoverskridende pengeoverførsler" (i det flg. "Meddelelser") - EU-Tidende 1995/C 251/03 - anfører i pkt. 12-19 retningslinier for markedsafgrænsning. Det anføres bl.a., at det geografiske marked stadig i høj grad er nationalt, da konkurrencebetingelserne for grænseoverskridende betalinger varierer fra den ene medlemsstat til den anden.

3 Som medlem af Finansrådet kan ifølge vedtægterne optages ethvert dansk kreditinstitut, d.v.s. pengeinstitutter, realkreditinstitutter og herværende datterselskaber og filialer af udenlandske kreditinstitutter.

4 For holdingselskaber beregnes kontingentet på grundlag af summen af kapitalkrav til de kreditinstitutter, der er ejet af holdingselskabet. Der beregnes ikke særskilt kontingent for de pågældende kreditinstitutter, men efter bestyrelsens nærmere bestemmelse. For medlemmer, hvor der ikke foreligger det nævnte grundlag efter lovgivningens kapitalkrav, beregner bestyrelsen kontingentgrundlaget.

5 Kommissionens "Meddelelse om anvendelse af EU's konkurrenceregler på grænseoverskridende pengeoverførsler" (i det flg. "Meddelelser") - EU-Tidende 1995/C 251/03.

6 En væsentlig facilitet er i "Meddelelser" defineret som en facilitet eller infrastruktur, uden hvilken konkurrenterne ikke kan levere tjenester til deres kunder. Se også Kirsten Levinsen: Konkurrenceloven med kommentarer, 1998, s. 217-219.

7 Der kan i denne forbindelse henvises til styrelsens notat om "Teknologiske "first mover" monopoler i relation til konkurrenceloven", som rådet tog til efterretning den 16. december 1998. "First mover"-notatet fastlægger nogle principper og konkrete bud på hvorledes den konkrete pris for adgang m.v. bør fastsættes. En sådan konkret bedømmelse af prisansættelsen er der ikke anledning til i forhold til konkurrencelovens kapitel 2.